די געשעפטס זייט וואס וועט געווינען די מלחמה

די מלחמה קען בלויז געוואונען ווערען דורך א קאמבינאציע פון מענער און געלד וועלכע זאלען זיין קא-ארדינירט אין אן אונבעזיגבארער ארגאניזאציע פון דעם פאטריאטיזם פונ'ם גאנצען פאלק

מעג אן ארמיי זיין ווי שטארק פאטריאטיש וועט זי אבער ניט קענען אנפיה־רען איהר קאמף אפילו קיין פיער-און-צוואנציג שטונדען אהן דער הילף פון געלד, און די אלע זאכען וואס מען קאן בלויז קריגען פאר געלד

אונזערע סאלדאטען מוזען האבען עסען, קליידער, געוועהר, אמוניציע און טראנספארטען, אויב ניט ווערען זיי אומזיסט געבראכט אלס קרבנות אין דער מלחמה

און דערפאר, ניט אכטענדיג ווי בראוו און אפערוויליג אונזערע סאלדאטען זא־לען זיין, סיידען מיר אונטערשטיצען זיי ברייט הארציג און מיט א פרייער האנד מיט אונזער געלד וועט זייער בראווקייט און אפערוויליגקייט גאר ניט ווערט זיין

געלד איז די צוזאמענהאלטענע שפּילקע צווישען קענעדע'ס קעמפענדע מענער און דעם זיעג

די אנצופיהרען די מלחמה מוז קענעדע זיין פארבערייט צו פּראדוצירען און צו פארקויפען אויף קרעדיט, צו גרויס בריטאניען און אונזערע אלייאירטע אויף הונדערטער מיליאנען סחורות.

פאר דעם פּראדוצירען די דאזיגע סחורות מוז געצאהלט ווערען **מזומן געלד**.

די מלחמה איז ניט בלויז א מורא'דיגער קאמף פון מענער און געוועהר. נאר דאס איז אויך דאס גרעסטע **געשעפט** פון פּראדוצירען, פארקויפען און פינאנצירען אויף אזא מאסשטאב וואס די וועלט האט נאך ביז איצט ניט געזעהען.

און כדי ערפאלגרייך אנצופיהרען די דאזיגע מלחמה איז **געלד** פונקט אזוי נויטיג ווי איז לאזען לויפען אן אייזענבאהן אדער א פּריוואט געשעפט.

די מלחמה איז דערפאר א **קאמבינאציע** פון קאמערין און קאמף, פון געשעפט און פאטריאטיזם.

און דערפאר, כדי אויפצוהאלטען די פּראדוקציאן אזוי גוט ווי דאס קעמפען מוז באנוצט ווערען די העכסטע קאמערציעלע ווירקזאמקייט פון קענעדע.

און קענעדע האט געקראגען די דאזיגע פּריווילעגיע ארויסצואווייזען איהר פולע מאכט אין דער דאזיגער קאמבינאציע פון פאטריאטישען פּראדוצירען, פינאנסירען און קעמפען.

עס איז אויך קענעדע'ס חוב פונקט אזוי ווי איהר פּריווילעגיע אויף אזא אופן אנצופיהרען די געשעפטען דאס זי זאל קענען פארזעצען צו פּראדוצירען און פארקויפען און פינאנסירען אויף נאך א גרעסערען מאסשטאב.

* * *

גרויס בריטאניען האט געליהען צו אונזערע אלייאירטע פינף מיט א האלבען ביליאן דאלאר. די פאראייניגטע שטאאטען האבען געליהען צו בריטאניען מיט אונזערע אלייאירטע נאהענט פון הדריי ביליאן דאלאר. די אלע הלואות זענען אמת, ניט אין מזומן געלד נאר אין **קרעדיט**.

ווען בריטאניען לייהט ביליאנען צו פראנקרייך און איטאליען לייהט זי אויך ניט **פאקטיש מזומן געלד** נאר זי גיט די דאזיגע אלייאירטע **קרע־דיט**.

דער בריטישער **אמוניציע ארבייטער** און **קוילען גרעבער** וועלכער פּראדוצירט די סחורות פאר פראנקרייך און איטאליען ווערען באצאהלט מיט **מזומן** פון דעם געלד וואס די בריטישע רעגירונג לייהט פון דעם בריטי־שען **פאלק, אבער דאס געלד בלייבט** אין **בריטאניען**. און העלפט אנצוהאלטען די צושטענדע פון דער העכסטער פּראדוצירענדער מעגליכקייט פאר'ן בריטאנישען ארבייטער.

* * *

פאלגליך צוליעב אט דער ראזינער ריזיגער לאסט פון הוצאות וואס גרויס בריטאניען טראגט אויף זיך אין לאנד און אויך די פון אויסלאנד וואס זענען געמאכט געווארען זייט די לעצטע דריי יאהר, און צוליעב די דאזיגע ביליאנען קרעדיטען מיט וועלכע זי פינאנצירט די אלייאירטע **איז אונמעגליך פאר איהר ארויס צו שיקען נאך מעהר מזומן געלד פון ברי־טאניען**.

זי מוז האבען **קרעדיט** אויף צו קויפען די אלע זאכען אין קענעדע און אין די פאראייניגטע שטאאטען. און דער דאזיגער קרעדיט מוז געשאפען ווערען **פונ'ם פאלק**, וואס די רעגירונג פון קענעדע לייהט צו דער רעגירונג פון גרויס בריטאניען מוז זי דאנגענען **לייהען** פונ'ם **קענעדער פאלק**.

און דערפאר ווענדעט זיך איצט קענעדע'ס פינאנץ מיניסטער צום פאלק פון קענעדע נאך אן הלואה וועלכע קענעדע פארשפּרעכט, דורך איהרע "זיעג באנד" צוריק צו צאהלען אין דער באשטימטער צייט מיט פּראצענט.

קענעדע'ס פינאנץ מיניסטער **פארקויפט** קענעדע'ס "זיעג באנדס" צום פאלק, און דאס פאלק צאהלט איהם זייער **געלד**, וועלכע ער געברויכט צו באַ־צאהלען דעם **פארמער**, דעם **קוילען גרעבער** און דעם טאג ארבייטער פאר די פּראדוקטען וועלכע **גרויס בריטאניען דארף און מוז האבען**.

די פּראדוצירער ווידער צירקולירען צוריק דאס גאנצע געלד פאר עסענ־ווארג, קליידער, מעבעל, און אנדערע נויטיגע זאכען, און אויף אזא אופן מיט־ווירקענדיג אויפצוהאלטען גוטע געשעפטען אין גאנצען לאנד.

און דערפאר דורך קויפען קענעדע'ס זיעג באנדס העלפען מיר ניט נאר גרויס בריטאניען צו געווינען די מלחמה, נאר מיר העלפען אויך אין דער זעלבער צייט אויפצוהאלטען אין קענעדע יענע באדינגונגען **פון מאטעריעלען וואויל־זיין** וועלכע זענען העכסט אויפצוהאלטען דעם הויכען מצב פון דער פּראדוצירונגס ווירקזאמקייט פון דער נאציאן.

דורכדעם קויפען קענעדע'ס זיעג באנדס ווערט ערגענצט דער קרייז פון דער נאציאנאלער אנשטרענגונג צו געווינען די מלחמה. אין וועלכער יעדער מאן, פרוי, און קינד דארפען זיך באטייליגען.

דאס איז די געשעפטס זייט ווי אזוי צו געווינען די מלחמה— אייער חלק אין דיעזען געשעפט איז צו קויפען קענעדע'ס זיעג באנדס

ארויסגעגעבען פון קענעדע'ס זיעג הלואה קאמיטע
אין דער קאאפּערירונג מיט דעם פינאנץ מיניסטער
פון דער דאמיניאן פון קענעדע.

(זייט פון קענעדע'ס זיעג הלואה אנאנס)

אין נעץ פון ווייסער שקלאפעריי

א ראמאן פון דעם אידישען ארבייטער לעבען אין אמעריקא

פון אלבערט עדווארדס (אידיש פון יוסף קלינגער)

(29-ט עפּאָרזעצונג)

ווען דער טאג איז אריבער און אלע זענען אוועק אהיים איז אין שאפּ איבער־געבליבען איינע א פרוי, מאדאם לעווין, וועלכע האט אויך געהאט אין איהר לע־בען מעהר צרות ווי נחת, און אלעם דער־צעהלט דעם בעל הבית וועגען יעטא'ס רעדע וואס זי האט געהאלטען ביים באל. די דאזיגע מאדאם לעווין האט דער־פאר ערווארט בעלוינט צו ווערען, אבער זי איז געוואָרען שטארק ערשטוינט ווען זי האט געקראגען אנשטאט א בעלוינונג א היבשע פארציע מיט קללות.

אין אוונד אהיים געהענדיג איז יעטא ניט אבגעטראטען פון מאדאם וויינ־שטיין מורא האבענדיג טאמער וועט זי בעגעגענען הערי קליין, דאס שטיקעלע וועג וואס איהר איז אויסגעקומען צו געהן אליין איז זי געלאָפען מורא האבענ־דיג זיך אפילו ארום צו קוקען.

אבער איהר לויפען איז געווען אומ־זונסט. הערי קליין איז טאקע אמת באלד ארויסגעלאָזען געוואָרען פון ארעסט הויז, און פון זיין קלאגע איז גאר ניט געוואָרען אבער ער האט ניט אין זינען געהאט צו געהען זי כאפען אין יענעם אבענד. דיא הויפּט זאך וואס האט הערי'ן געהרג'עט איז געווען די מורא טאמער איז מיט דעם מיסערפאלג פון ארייננכאפען יעטאן אין זיינע הענד איבערגעריסען געוואָרען זיין מזל. פארלויפיג האט נאך קיין איינציגער פון זיין באנדע ניט געוואוסט פון זיין מפלה, און הערי האט גענומען אויסטראכטען עפּעס א מיטעל וואס צו טהאָן עטוואס אזעלכעס וואס זאל איהם צוריק אויפהויבען אין די אויגען פון זיין חברה אין פאל מען זאל זיך דערוויסען פון זיין נידערלאגע. אין זיין פּלאַן פון נקמה, פערשטעהט זיך, איז וואלטער לאנגמאן געווען אריינגערעכענט, דיא צרה איז אבער געווען וואס ער האט ניט געוואוסט זיין נאמען, וואס אנבעלאנגט יעטא'ן האט ער גאנץ גענוי געוואוסט וואו זי צו טרעפען. הערי האט זיך בעהאלטען צווישען דער געדיכטער מאסע אהיים געהענדיג ארבייטער נאכשפּאני־רענדיג יעטאן דעם גאנצען וועג, און ווען ער האט געזעהען יעטאן אריינגעהענדיג צו זיך אין הויז אריין ווי געוועהנליך האט ער שמייכלענדיג ביי זיך געטראכט: „מיט איהר האב איך א קליינע דאגה" זי וועל איך שוין קענען קריגען ווען איך וועל וועלען.

דעם זעלבען טאג האט א שיק־איינגעל געבראכט עפּעס א פעקעל פאר יעטא'ן. אז מר. גאלדשטיין איז אהיים געקומען און דערזעהענדיג דאס פּעקעל האט ער דאס אויפגעעפענט. אבער צו זיין גרויסען ערשטוינען האט ער ניט גע־טראָפען דארטען אזעלכעס וואס ער האט ערווארט צו טרעפען. אין דעם פּעקעל איז געווען א בריעף מיט עטליכע ביכ־לאך. פון די איבערשריפטען אויף די בראשורען האט ער קוים איבערגעלעזען אז דארט איז געשריבען עטוואס וועגען יוניאנס. און ווען יעטא איז אהיים געקומען האט זי געטראפען מר. גאלדשטיין מלא רציחה.

צו בעלאנגען צו א יוניאן אדער צו א סאציאליסטישער ארגאניזאציע איז ביי איהם געווען נאך ערגער ווי שמדען זיך און זייענדיג אין יענעם אבענד נאך מעהר שכור ווי געוועהנליך האט יעטא גע־האט א נייעם שטורעם פון פארוואורפען און קללות. אבער יעטא האט זיך שוין מעהר גאר ניט געמאכט פון די אלע גע־שריען. זי האט שוין געהאט בייא זיך אבגעמאכט צו פערלאזען דאס הויז אזוי שנעל ווי זי וועט אויסגעפינען אן אנדערען גוטען צימער צום וואוינען.

אבעסענדיג אויף שנעל איהר נאכטמאהל איז זי שנעל אריינגעלאפען אין איהר שלאפצימער מיטנעהמענדיג מיט זיך די אלע בראשורען מיט דעם בריעף.

טראצדעם וואס דער בריעף איז ניט געווען פון אזא גרויסער וויכטיגקייט, אבער אויף יעטאן האט דער בריעף גע־מאכט זעהר א גרויסע ווירקונג. דער בריעף איז געווען פון דער וואונדערבארס־טער פרוי אין דער וועלט, ווי מייבעל טריין איז דאן געווען פעררעכענט ביי יעטאן, אין די אויגען. מייבעל האט ביי איהר אנגעפרעגט וועגען דער לאגע אין דעם וועסטען שאפ און וועגען דיא אויסזיכטען אויף צו ארגאניזירען א יו־ניאן. מייבעל האט זי אויך איינגעלא־דען צו קומען זי זעהען אין דער הויפּט קווארטיר פון דער ליגע. זי האט איהר אויך אויסגערעכענט א גאנצע צאהל מיט מיטינגען וואו זי דארף רעדען אין דיא קומענדע פאר טעג, און בעטענדיג יע־טא'ן אויב עס איז מעגליך אוועקצולייגען די ארבייט אביסעל פריהער און קומען צו איינינע פון די דאזיגע מיטינגען. מייבעל האט איהר אויך געשריבען דאס זי וואלט וועלען מיט איהר האבען א גאנץ לאנגען געשפרעך. דער בריעף איז ניט געווען געשריבען אין קיין פארמאלנער פארמע, דוקא מעהר ווי פון א פריינד צו א פריינד און זי האט געבעטען יעטא'ן ניט צו פערגעסען פון זייער פריינדשאפט. יע־טא האט גאר ניט געקענט גענוג זיך אב־וואונדערען פון דער גרויסער צערטליכ־קייט וואס מייבעל האט איהר ארויסגע־וויעזען און זי האט דעם בריעף איבער־געלעזען פינף מאהל.

זי האט דאן זיך גענומען לעזען דיא בראשורען. עס איז שוין געווען פיער יאהר זייט יעטא האט אזוי פיעל געלעזען אויף איינמאהל. זי האט בעגעגענט דא און דארט שווערע ווערטער וואס זי האט ניט פערשטאנען, אבער דעם אינהאלט פון די בראשורען האט זי אויסגעצייכענט גוט פערשטאנען. א סך פון די פראגען וואס האבען זיך געפלאנטערט ביי איהר אין קאפ זענען מיט אמאהל פערענטפערט גע־וואָרען. א סך אנדערע פראגען זענען ענטשטאנען. יעטא האט אויך פלוצלונג איינגעזעהען איהר פערברעכען וואס זיא איז בעגאנגען אין די לעצטע פאר יאהר מיט דעם וואס זי האט אין גאנצען פער־לאזט דאס לעזען. איהר פנים איז אזש רויט געוואָרען פאר שאנדע, דערזעהענדיג ווי ווענינ זי ווייסט וועגען דעם וואס זי דארף וויסען.

די לעצטע בראשורע וואס זי האט גע־לעזען האט אויף איהר געמאכט זעהר א שלעכטע ווירקונג.

דער נאמען פון דער בראשורע איז גע־ווען „שנעלקייט". דער פערפאסער האט אויף א ניט גערעכטען און אפשר ברוט־טאלען אופן בעהאנדעלט אלע די יעניגע ארבייטער וועלכע יאגען פון זיך ארויס די נשמה ביי דער ארבייט.

דער פערפאסער האט פערגעסען דאס די דאזיגע „שנעלע הענד" זיינען אויך מענשען און דאס זיי זיינען א ווערקצייג אין די הענד פון דעם בעל הבית. דער פערפאסער האט זיי אנגערופען פעררעט־הער צו זייערע קאמעראדען, נידעריגע בע־שעפעניכען וועלכע פערקויפען זיך פאר געלד. יעטא איז געווען איינע פון די „שנעלע הענד", און דער געדאנק אז די דאזיגע וואונדערבארסטע פרוי זאל זי האלטען פאר אזא מין אויסוואורף האט איהר אביסעל צוטומעלט.

(פארזעצונג קומט)

CHAS. A. STONEHAM & CO.
(עסטאבלירט 1903)
23 מעלינדא סטרי. טאראנטא. טעלעפאן מיין 1—2580.
41 בראָאד סטריט, ניו־יארק.
קאבאלטס, פארקיופיין קופער מאָטאר אויל און אינדוסטריאל סטאק פאר קעש, אדער מעסיגע מארדזשין. אונזער פופצעהן הונדערט מייל פריי־וואט וויער סיסטעם דערגרייכט אלע מארקעטס וועכענטליכע מארקעט לעטערס פריי.
„ניטא קיין פראמאשאנס"

באארד רום סערוויס
די פרייזען באארד אין אונזער באארד רום ווייזט איצט גלייך
די פרייזען פונ'ם ניו יארק סטאק עקסטשיינדזש
די ניו יארקער קורב עקסטשיינדזש
די טאראנטא סטענדארד עקסטשיינדזש
מיר וועלען זיין צופריעדען אז איהר וועט זיך בענוצען מיט אונז באקוועמליכקייטען. פּרייוועט ווייערס פערבינדען אלע אפיסעס אין טאראנטא — ניו יארק — פילאדעלפיא, האמילטאן און לאנדאן
KEMERER, MATTHES & CO.
108 BAY STREET - - - - TORONTO